ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक	०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
							पाऊस (मिमी)	३.०	२.०	२.०	६.०	७.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३१.०	३२.०	३२.०	३२.०	३३.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२.०	२२.०	२२.०	२३.०	२३.०
							ढग स्थिती (आकाश) स. / दु.	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	८४	८५	८५	८५	८४
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	६६	७०	६५	६१	५८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२६	२०	१८	१६	१७
							वाऱ्याची दिशा स. / दु.	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात कमाल तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५० % ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी . रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे . इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया)२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी (करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४% + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक	०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
							पाऊस (मिमी)	३.०	२.०	५.०	७.०	८.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३१.०	३२.०	३२.०	३२.०	३२.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२३.०	२३.०	२४.०	२४.०	२४.०
							स./दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	७८	७६	७५	७४	७५
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	६५	६२	५७	५३	५२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१९	१६	१६	१४	१४
							स./दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०३ व ०५ ऑगस्ट रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५०% ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४% + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरॅंट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक	०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
							पाऊस (मिमी)	३.०	४.०	३.०	४.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	३०.०	३०.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२.०	२२.०	२२.०	२२.०	२२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	८२	८१	८२	८०	८१
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	७८	७८	७५	७२	६६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२०	१६	१६	१४	१३
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५० % ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४% + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०६ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक	०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
							पाऊस (मिमी)	३.०	४.०	३.०	४.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०.०	३०.०	३१.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२१.०	२१.०	२२.०	२२.०	२२.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९०	९१	९०	८९	८९
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	७४	७५	७२	६९	६५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२३	१८	१७	१५	१५
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०३, ०४ व ०५ ऑगस्ट रोजी लातूर जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५०% ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेंडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोंझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक	०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
							पाऊस (मिमी)	३.०	२.०	५.०	७.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३२.०	३२.०	३२.०	३२.०	३३.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	७८	७७	७७	७५	७५
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	६५	६०	५७	५५	५२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१८	१५	१५	१३	१४
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०३ व ०५ ऑगस्ट रोजी नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५०% ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४% + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – ३६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – ०१.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २६ जूलै ते ०१ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२६/०७	२७/०७	२८/०७	२९/०७	३०/०७	३१/०७	०१/०८	दिनांक		०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८
१८.०	८०.८	१.०	३.०	०.४	०.६	०.०	पाऊस (मिमी)		३.०	२.०	५.०	७.०	८.०
२५.२	३०.३	३१.०	२७.२	२८.५	३१.३		कमाल तापमान (अं .सें)		३१.०	३२.०	३२.०	३२.०	३२.०
२२.३	२१.९	२१.९	२२.१	२२.०	२३.०	२१.९	किमान तापमान (अं .सें)		२३.०	२३.०	२४.०	२४.०	२४.०
पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढग स्थिती (आकाश)	स.	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
पूर्णत: ढगाळ	स्वच्छ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ			दु.					
९६	९५	८५	९५	९५	९०	८८	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)		७८	७९	७९	७८	७९
९६	६५	६५	८१	८३	६३		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)		६५	६५	६२	५९	५४
५.६	४.६	७.७	७.७	३.६	३.६	३.८	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		२०	१६	१५	१४	१४
पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	शांत	पश्चिम-वायव्य	वाऱ्याची दिशा	स.	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम
पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य			दु.					

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
१०३.८	४५७.८	३३८.१

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्हयात दिनांक ०१ ते ०४ ऑगस्ट दरम्यान तूरळक ठिकाणी तर दिनांक ०५ ऑगस्ट रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात कमाल तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०१ ते ०७ ऑगस्ट , २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे व दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त , कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग किंचित वाढलेला आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. आवश्यकतेनूसार पिकात फवारणीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	वाढीची	सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळया व घाटेअळी (उंट अळी)चा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५०% ईसी २० मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ४.९० % सीएस ६ मिली किंवा इंडोक्झकार्ब १५.८० % ईसी ७ मिली प्रति १० लिटर पाणी यापैकी कुठलेही एक किटकनाशक फवारावे. सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमूळे सोयाबीन पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझॅक प्रादूर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझॅकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा ॲसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रीड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. बाजरी पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास उर्वरीत खतमात्रा द्यावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिकॅनीसिलियम लिकॅनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ॲसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोइंग या रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या कराव्यात.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेडेंझीम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह फवारणी करावी.
संत्रा/ मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा वाढीची	डाळींब बागेस पाण्याचा ताण बसणार नाही याची दक्षता घ्यावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादूर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादूर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरँट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रंशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रू. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रू./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	कुक्कुट पालन एकदम हवेशीर, शेडची गळती एकदम कोरडे गारी/लिटर आणि पावसाच्या पाण्याचा शेडच्या परिसरातील योग्य निचरा होईल याची काळजी घ्यावी तसेच पिण्यास स्वच्छ पाण्याची अहोरात्र व्यवस्था होईल याची काळजी घ्यावी. शेळयांच्या शेडमधील बेडींग/झोपण्यासाठी पसरलेला पेंडा स्वच्छ व कोरडा राहील याची दक्षता घ्यावी. ह्या काळात नियमीत निर्जंतूकीकरण व परोपजिवी प्रतिबंधक उपाय करावेत.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी